

*PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, MOgroep,
Brancheorganisatie Kinderopvang
en VNG nodigen u gezamenlijk uit voor:*

Vijfde landelijke conferentie Lokale Educatieve Agenda 8 maart 2012

LEA

uitnodiging

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

De vijfde Landelijke Conferentie Lokale Educatieve Agenda

De Lokale Educatieve Agenda bestaat vijf jaar. Op veel plekken is lokale samenwerking in de vorm van de LEA succesvol gebleken. Veel gemeenten, schoolbesturen en overige LEA-partners bezinnen zich na een eerste LEA-periode op de doelen voor de komende jaren. In het verander(en)de economische en politieke klimaat is dit een uitdagende klus. De nieuwe ontwikkelingen op het vlak van onder meer VVE, passend onderwijs en transitie jeugdzorg maken afstemming met de juiste partners op lokaal en regionaal niveau extra belangrijk.

Vijf jaar LEA: hét moment om een pas op de plaats te maken en te reflecteren op het heden, verleden en de toekomst van lokaal en regionaal onderwijs- en jeugdbeleid. De 5e LEA-conferentie biedt u daarvoor een veelzijdig programma met informatie, inspiratie, reflectie, ruimte voor uitwisseling en het stellen van vragen.

Heel graag tot ziens op 8 maart!

Siewert Pilon
VNG

Kete Kervezee
PO-Raad

Sjoerd Slagter
VO-raad

Jan van Zijl
MBO Raad

Marijke Vos
MOgroep

Mariëlle Rompa
Brancheorganisatie Kinderopvang

VOOR WIE?

Deze conferentie is bedoeld voor beleidsambtenaren onderwijs en jeugd van gemeenten, wethouders, schoolbestuurders en directieleden PO en VO, bestuurders van MBO-instellingen, bestuurders van peuterspeelzalen, kinderopvang- en welzijnsinstellingen en andere partners die een rol vervullen.

Programma

**NBC in
Nieuwegein
8 maart
2012**

- 9:30** Ontvangst en mogelijkheid tot bezoek van de informatiemarkt
- 10:00** Welkom en introductie door de dagvoorzitter Farid Tabarki
- 10:05** Plenair programma:

Ontwikkeling en zorg voor het kind centraal

'De ontwikkeling en zorg voor het kind centraal', zo klinkt de visie vanuit vele partners die betrokken zijn bij de LEA. Hoe kunnen bestuurlijke partners het belang van het kind goed in het vizier houden? Hoe kan de inzet van private en publieke middelen en samenwerking tussen (bestuurlijke) partners hieraan bijdragen? Op kritische wijze reflecteert Paul Frissen vanuit bestuurskundige invalshoek op lokaal onderwijs- en jeugdbeleid in Nederland.

Door Paul Frissen, Decaan van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB), hoogleraar Bestuurskunde aan de School voor Politiek en Bestuur van de Universiteit van Tilburg (UvT) en lid van het adviesorgaan Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO).

Brede ontwikkeling en betrokkenheid bij de samenleving

Wat zijn de risico's van een te eenzijdige focus op taal en rekenen binnen het onderwijs? Hoe kan een goede balans worden gevonden tussen aan de ene kant het verwerven van kennis en vaardigheden en het verbeteren van leerprestaties en aan de andere kant het bevorderen van de betrokkenheid van jongeren bij de samenleving. En hoe kunnen deze taken binnen het onderwijs verbonden worden?

Monique Volman pleit ervoor dat scholen leerlingen laten ervaren dat zij zelf met hun kennis en vaardigheden kunnen bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. En dat alle leerlingen hieraan hun bijdrage kunnen leveren, ongeacht hun niveau of leerprestaties.

Door Monique Volman, hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit van Amsterdam en programma-leider van het onderzoeksprogramma 'Educational Sciences' van het onderzoeksinstituut Child Development and Education (CDE) van de UvA.

Aansluitend discussie met en door het publiek

Een muzikale afsluiting verzorgd door Stichting Memorabele Momenten

- 11:00** Eerste ronde deelsessies
- 12:15** Lunch en mogelijkheid tot bezoek van de informatiemarkt en LEA vraagbaak LIVE: prangende vragen of knelpunten over diverse LEA-thema's kunt u voorleggen aan deskundigen.
- 13:30** Tweede ronde deelsessies
- 14:30** Pauze met koffie en thee
- 15:00** Derde ronde deelsessies
- 16:00** Borrel en mogelijkheid tot bezoek van de informatiemarkt

Deelsessies

We bieden ruim 30 deelsessies aan in drie rondes. De sessies zijn per ronde ingedeeld in de volgende categorieën:

- **OVERKOEPELENDE LEA-THEMA'S**
- **PASSEND ONDERWIJS EN ZORG**
- **ONTWIKKELINGSKANSEN**
- **VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE**
- **UITBREIDING ONDERWIJSTIJD**
- **BREDE SCHOOL**
- **OVERIGE LEA-THEMA'S**

U kunt per ronde uw voorkeur aangeven.

Deelsessies ronde **1** 11.00 - 12.15 uur

OVERKOEPELENDE LEA-THEMA'S

1A) Koers voor de toekomst

In december 2011 is de brochure 'LEA en nieuwe ontwikkelingen' verspreid in het land. In een apart hoofdstuk blikken Jo Kloprogge en Fons van Wieringen (oud-voorzitter van de Onderwijsraad) vooruit op de toekomst van het onderwijs. Inhoudelijke ontwikkelingen en organisatorische vraagstukken komen ook in deze deelsessie aan de orde: blijft de aandacht voor taal en rekenen van belang? Gaan onderwijs en ouders meer als partners samenwerken? Heeft de gemeente daarin dan een rol? Kan een gemeente meer gaan betekenen voor de docentenpopulatie en identiteitsversterking van leerkrachten? In een debat met landelijke onderwijsexperts en vertegenwoordigers van de sectorraden en de VNG zoomen we in op de nabije toekomst van het onderwijs.

Met medewerking van onder andere Jo Kloprogge, vertegenwoordigers van de sectorraden onderwijs en de VNG.

1B) Opbrengstgericht beleid

Veel gemeenten en schoolbesturen vinden dat de LEA doelgerichter zou moeten zijn. Waar leidt de LEA toe, wat levert het leerlingen op? Oberon heeft in samenwerking

met enkele gemeenten een aanpak ontwikkeld om meer focus in de LEA aan te brengen en gewenste opbrengsten te formuleren. In deze sessie worden verschillende stappen besproken die nodig zijn om te komen tot opbrengstgericht beleid:

- 1) Stellen van concrete doelen op het niveau van leerlingen
- 2) Vertalen van de doelstellingen in maatregelen, gericht op verbetering van het onderwijsaanbod
- 3) Afspraken maken over de manier waarop het bereik van de doelen wordt vastgesteld (monitoring en evaluatie)

In deze interactieve sessie zal de theorie rond opbrengstgericht beleid direct worden toegepast op uw eigen lokale situatie. Samen met andere deelnemers gaat u de eerste stappen verkennen om te komen tot opbrengstgericht beleid binnen de eigen gemeente.

Anne Luc van der Vegt (Oberon)

PASSEND ONDERWIJS EN ZORG

1C) Passend onderwijs en de tandarts

Passend onderwijs is als een zeurende kies die al jaren door de tandarts behandeld moet worden: hoe meer we ons concentreren op de pijn, hoe meer we die pijn ook gaan voelen.

In deze sessie wordt het onderwerp passend onderwijs breder ingestoken: zo wordt een verbinding gelegd tussen passend onderwijs, transitie jeugdzorg en professionaliteit van docenten en schoolleiders. Deze 'brede blik' wordt u geboden aan de hand van de recente adviezen van de Evaluatie en adviescommissie Passend

Onderwijs (ECPO), naar aanleiding van de wetsvoorstellen rond Passend Onderwijs. Wat zijn de winstpunten, welke knelpunten signaleert het ECPO, welke onbedoelde neveneffecten kunnen optreden in het nieuwe beleid en hoe kan hier het beste mee worden omgegaan? Deze onderwerpen staan centraal in deze sessie, die wordt verzorgd door Jan Gispen, lid van het ECPO. Tenslotte wordt ook aandacht besteed aan het internationaal perspectief; wat kunnen we leren van ervaringen van andere landen?

Jan Gispen (ECPO)

1D) Afstemming transitie jeugdzorg en passend onderwijs

Om tot een optimale invulling te komen van passend onderwijs en de transitie jeugdzorg te komen is het van belang dat deze ontwikkelingen op lokaal en regionaal niveau op elkaar worden afgestemd en met elkaar worden verbonden. Immers, de extra ondersteuning voor leerlingen met een beperking of zorgbehoefte moet goed aansluiten bij de ondersteuning vanuit het bredere jeugdzorgdomein binnen gemeenten zoals jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en toeleiding naar de arbeidsmarkt.

Het succes van passend onderwijs en transitie jeugdzorg hangt nauw samen met de mate waarin het onderwijs, zorginstellingen en gemeenten erin slagen om tot een goede samenwerking te komen. Wat komt er op gemeenten en schoolbesturen af met passend onderwijs en de decentralisatie van de jeugdzorg? Welke afstemmingsvraagstukken spelen hierbij een rol? En welke ervaringen hebben voorloper gemeenten opgedaan? Deze onderwerpen staan centraal in deze sessie.

Siewert Pilon (Hoofd Onderwijs Zorg Welzijn bij de VNG) in samenwerking met het Ministerie van OCW/VWS

ONTWIKKELINGSKANSEN

1E) Implementatie bestuursafspraken G33/ G4

Begin maart 2012 zijn – als het goed is – de bestuursafspraken ‘VVE en extra onderwijstijd’ uitgewerkt in lokale doelstellingen. De vervolgstap is het implementeren van het beleid. Welke maatregelen nemen gemeenten ten aanzien van VVE, schakelklassen, zomerscholen of soortgelijke voorzieningen om 1) de kwaliteit van pedagogisch medewerkers en leerkrachten te verhogen, 2) de effectiviteit van VVE of schakelklassen/zomerscholen te verhogen (onder andere door opbrengstgericht werken), 3) een optimale doorgaande ontwikkelingslijn te realiseren en 4) ouderbetrokkenheid te bevorderen? Wat hebben gemeenten nodig om een uitbreiding van het aantal voorschoolse plaatsen en een betere toeleiding van kinderen naar VVE te realiseren? Welke accenten leggen gemeenten bij het verbeteren van VVE en voorzieningen gericht op extra onderwijstijd en voor welke afwegingen komen ze te staan? En hoe

verloopt de samenwerking tussen gemeenten en de lokale schoolbesturen bij het realiseren van deze doelstellingen? In deze sessie staan we stil bij de eerste ervaringen die gemeenten en schoolbesturen hebben opgedaan bij het implementeren van de bestuursafspraken en de leerpunten die hieruit naar voren zijn gekomen.

Met medewerking van het Ministerie van OCW

VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

1F) Resultatafspraken vroegschoolse educatie

Sinds de invoering van de wet OKE in augustus 2010 moeten gemeenten en schoolbesturen afspraken maken over de resultaten van vroegschoolse educatie, bijvoorbeeld over toetsresultaten. Zowel voor schoolbesturen als voor gemeenten blijkt dit niet altijd eenvoudig: ‘bemoeienis’ van de gemeente met de resultaten van scholen is (aanvankelijk) voor beide partijen niet vanzelfsprekend. Toch kan het waardevol zijn om deze ‘verplichte afspraken’ te benutten als aanleiding en middel voor het voeren van een inhoudelijke dialoog over de kwaliteit van de voor- én vroegschoolse educatie en de bijdrage die alle partijen daaraan kunnen leveren. In deze sessie gaan we na welke afspraken gemaakt kunnen worden, hoe men hierover met elkaar in gesprek kan gaan en hoe afspraken benut kunnen worden om de kwaliteit van VVE (verder) te verbeteren.

Wendy de Geus (Oberon)

UITBREIDING ONDERWIJSTIJD

1G) Onderwijstijdverlenging

Extra onderwijstijd voor taal en rekenen en een verbetering van de overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs. Dat is de opgave waarmee in schooljaar 2009/2010 29 pilots Onderwijstijdverlenging (OTV) met subsidie van start gingen, op circa 180 basisscholen en 50 VO-scholen. Inmiddels zijn we twee jaar verder en laten de proeftuinen ons zien dat er vele mogelijkheden zijn om deze extra leertijd doelgericht vorm te geven. In een verrassende Pecha Kucha-ronde komen vertegenwoordigers van vijf verschillende pilots aan het woord. Zij vertellen over de manier waarop zij OTV hebben georganiseerd, over de keuze van de doelgroep en ook over andere dan de in eerste instantie beoogde effecten. Aansluitend is er een interactief gedeelte met de sessiedeelnemers. Belangrijke vragen als ‘Hoe breng je OTV op de LEA?’ en ‘Hoe kun je OTV structureel vormgeven?’ komen daarbij expliciet aan de orde.

Vijf vertegenwoordigers van pilots Onderwijstijdverlenging en gespreksleider Sanne Weijers (Oberon)

BREDE SCHOOL

1H) Rendement van brede scholen

De afgelopen vijftien jaar zijn er in Nederland ruim 1500 brede scholen gerealiseerd. Professionals die in brede scholen werken signaleren allerlei effecten bij kinderen: van meer bewegen en gezonder leven tot betere leerprestaties en een betere sociaal-emotionele ontwikkeling. Die effecten zijn echter nog niet aangetoond. Daarom zijn Oberon, ITS en Sardes sinds 2009 in opdracht van OCW bezig met een effectmeting onder brede scholen. Onlangs is de tweede meting afgerond. In deze sessie presenteren we de eerste resultaten: hoe verloopt het proces op deze brede scholen, hoe ziet het aanbod er uit en hoeveel leerlingen doen daar aan mee? Wat betekent die deelname voor de leerprestaties en de socialemotionele ontwikkeling van die leerlingen? Daarnaast gaan we in op de vraag wat voor resultaten je eigenlijk zou mogen verwachten van brede scholen en op de betekenis van de resultaten van het onderzoek voor uw brede school of de brede scholen in uw gemeente.

Joke Kruijer (Oberon)

1I) Doorontwikkeling van brede scholen: van klassiek model tot Integraal Kindcentrum

In steeds meer gemeenten wordt gewerkt aan het 'doorontwikkelen' van de brede school tot een Integraal Kindcentrum. Welke elementen komen dan aan de orde, wat is de rol van de gemeente, wat van het onderwijs, de kinderopvang en van andere partners? Heeft de gemeente hierin de regie of ligt dat bij het onderwijs? In deze deelsessie komen bovenstaande vragen aan de orde. Ook wordt de brochure 'Verschijningsvormen brede scholen' toegelicht, met name vanuit het perspectief van de gemeentelijke regierol.

Tonny van den Berg (Landelijk Steunpunt Brede Scholen), samen met een betrokkene vanuit een gemeente waarin sprake is van doorontwikkeling van brede scholen.

OVERIGE LEA- THEMA'S

1J) Krimp als kans

In verschillende regio's is sprake van bevolkingsdaling. In een aantal regio's wordt al enkele jaren beleid tegen krimp gevoerd, o.a. in Zuid-Limburg, Noord-Groningen, Zeeuws-Vlaanderen en Drenthe. Met de ervaringen die daar zijn opgedaan kunnen andere regio's met krimp hun voordeel doen. Krimp kan als kans worden gezien, maar dan moet tijdig beleid worden ontwikkeld met visie op de toekomst. Jacob Bruintjes, wethouder demografische ontwikkeling in Borger-Odoorn (Drenthe) gaat uit van een daling van het aantal leerlingen van 2600 naar 2000. Hij presenteert zijn beleidsvisie, waarna discussie mogelijk is. Pieter Appelhof licht een beleids-

model toe om krimp goed aan te pakken. Deelnemers kunnen met het model nagaan welke stappen in de eigen situatie gezet kunnen worden.

Jacob Bruintjes (wethouder demografische ontwikkeling, gemeente Borger-Odoorn), Pieter Appelhof (Oberon). Gespreksleider: Pauline van Eck (Oberon)

1K) Wat kan de gemeente voor het VO betekenen?

De Lokale Educatieve Agenda lijkt in eerste instantie vooral gedomineerd te worden door onderwerpen die betrekking hebben op VVE en het basisonderwijs. Echter ook het voortgezet onderwijs en gemeenten kunnen veel voor elkaar betekenen. Iemand die daar als geen ander over kan vertellen is Wilma van Velden. Zij was jarenlang directeur van de VO-raad en daarvoor van Schoolmanagers-VO. Tegenwoordig is zij directeur van de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Arnhem. Zij gaat in op het beeld dat gemeenten en voortgezet onderwijs van elkaar hebben en wat hen noodzaakt om samen te werken. Daarna is er volop ruimte om tot uitwisseling van ervaringen en een aantal tips voor samenwerking te komen.

Wilma van Velden (gemeente Arnhem) en Ton Klein (Oberon)

1L) Duurzaam onderwijs

• Duurzame jongeren en bedrijven, wat heeft een school daaraan?

Jongeren zijn de volwassenen van morgen. De inzichten die zij vandaag opdoen bepalen in hoge mate hun duurzame keuze van morgen. Zij zijn ook de toekomstige medewerkers in bedrijven. In een arbeidsmarkt met schaarste in de leeftijdsgroep jongeren is het zaak jongeren en bedrijven elkaar efficiënt te laten vinden. Elkaar vroegtijdig ontmoeten op een aansprekende manier en jongeren een actieve kijk geven in de keuken van lokale bedrijven helpt daarbij. Dat draagt ook bij aan een gefundeerde keuze voor een eventuele vervolopleiding. In het programma Duurzame Jongeren en bedrijven wordt met al deze elementen rekening gehouden. Het maakt van de verplichte maatschappelijke stage een spannende ontdekkingstocht naar duurzaamheid binnen bedrijven. Onderzoeken, rapporteren en presenteren via een zelf te maken eindpresentatie op een prominente locatie, zijn competenties die laagdrempelig worden ontwikkeld. In Zeewolde zijn de school, gemeente, ondernemersvereniging en vooral de jongeren enthousiast over wat al werd bereikt hiermee. Duurzaamheid is 'cool' en leerzaam en brengt ook scholen en bedrijven samen! Laat u informeren en inspireren tijdens deze levendige en interactieve sessie.

Roel Opbroek (Alliantie Shantih) en John de Vries (gemeente Zeewolde)

• Duurzaamheid, hoe verder met People, Profit en Planet?

De gemeente Renkum heeft een toekomstvisie voor 2030 opgesteld waarin duurzaamheid een prominente plaats heeft. Vanuit het uitgangspunt People, Planet, Profit richt de gemeente Renkum zich op duurzaamheidsaspecten bij Inkoop, Bouw, Energie maar ook bij onderwijs. De basisschoolleerling van nu is in de toekomst verantwoordelijk voor deze groene gemeente. In deze sessie kijken we naar welke stappen men (nog) kan nemen om verschillende netwerken te bereiken en activeren. Welke gezamenlijke oplossingen en koppelingen met bijvoorbeeld sport en cultuur kunnen bijdragen aan de verankering van duurzaamheid in het onderwijs?

Joan de Graaff (beleidsadviseur Samenleving, gemeente Renkum)

1M) Ouderbetrokkenheid

Dat ouderbetrokkenheid wordt ingezet als expliciet onderdeel van het gemeentelijk educatief beleid is een nieuwe ontwikkeling. Een gemeente als Gouda liep hierin voorop. De afgelopen jaren begint hierin een kentering te komen en in steeds meer gemeenten zien we beleidsontwikkelingen rond ouderbetrokkenheid. Met name op het vlak van de voorschoolse educatie, maar ook geleidelijk meer op het brede vlak van basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Deze kentering hangt samen met het toegenomen besef dat wanneer ouders en school samen optrekken er veel te winnen valt: ouders en school als partners. Vanuit deze visie geven twee deskundigen u voorbeelden en invalshoeken voor lokaal beleid. We geven u zowel praktische informatie -waar moet je aan denken bij partnerschap tussen school en ouders-, als een beleidsmatige insteek over hoe je als gemeente en bestuur hier vorm aan kunt geven.

Hans Christiaansen (Cedin) en Walter de Wit (Oberon)

Deelsessies ronde 2

13.30 - 14.30 uur

OVERKOEPELENDE LEA- THEMA'S

2A) Opbrengsten van 5 jaar LEA

In deze sessie gaan twee wethouders onderwijs en twee schoolbestuurders met een duidelijke visie op lokaal educatief beleid met elkaar en met u als deelnemer in debat over de opbrengsten van 5 jaar Lokale Educatieve Agenda. Wat is de meerwaarde geweest van de LEA, voor gemeenten, schoolbesturen en overige lokale partners? Licht er een stevig fundament voor de toekomst? Wat kan of moet zelfs beter? En welke kansen en uitdagingen zien de betrokkenen voor de toekomstige ontwikkeling van de LEA? Ziet u dat de LEA steeds breder wordt ingestoken (meer onderwerpen en partners), of dat er juist behoefte is aan meer afbakening en focus? En welke rol kan de LEA spelen bij toekomstige ontwikkelingen rond passend onderwijs en transitie jeugdzorg? Dit debat heeft een interactief karakter, waarbij u als deelnemer alle mogelijkheid krijgt om uw eigen situatie en ervaringen in te brengen.

Met medewerking van onder andere Wim Schut (PCBO Delft), Jan Timmers (Signum onderwijs), Rene Peeters (Wethouder Almere) en Ben Plandsoen (Wethouder Leek). Discussieleider: Marco Zuidam (Oberon).

2B) Excellentie versus achterstand?

In deze sessie zullen experts op het terrein van onderwijs-effectiviteit met elkaar in debat gaan. Het thema van dit debat is 'Excellentie versus achterstanden'. Is het vooral effectief om in te zetten op onderwijs-achterstanden of om juist te investeren in getalenteerde leerlingen? Kan excellentie door scholen gestimuleerd worden? En hoe kunnen scholen dit het beste aanpakken? Of ontstaat excellentie vooral in de thuissituatie van kinderen, dankzij de ouders, en is de invloed van scholen beperkt? Dit debat zal een interactief karakter hebben en een discussie opleveren tussen experts onderling en deelnemers in de zaal.

Met medewerking van onder andere Paul Jungbluth (Universiteit van Maastricht).

PASSEND ONDERWIJS EN ZORG

2C) Wat betekent passend onderwijs voor gemeenten en schoolbesturen?

Met de invoering van passend onderwijs worden onderwijs en gemeenten meer dan voorheen gezamenlijk verantwoordelijk voor de zorg voor kinderen en jongeren. In goed onderling overleg zullen zij moeten zorgen voor samenhang tussen leerlingzorg in de school en het jeugdbeleid en de jeugdzorg buiten de school. De invoering van passend onderwijs raakt ook aan zaken als leerlingvervoer, huisvesting, toeleiding arbeidsmarkt etc. Wat wordt van gemeenten, besturen en samenwerkingsverbanden verwacht? Tegen welke vraagstukken kunnen de partijen aanlopen bij het maken van afspraken over rolverdeling, taken en verantwoordelijkheden? Wie heeft de regie? Hoe pakken onderwijs, gemeente en zorg-

partners de gezamenlijke vraagstukken aan de bestuurlijke LEA-tafel op?

In deze sessie gaan we in op de strategische keuzes, de uitdagingen en de risico's.

Dominique van der Elst (programmamanager implementatie passend onderwijs, Ministerie van OCW) en Miriam Walraven (Oberon)

2D) Van lokale naar regionale samenwerking met passend onderwijs

De invoering van passend onderwijs maakt het voor schoolbesturen nodig om in de regio intensiever samen te werken, met het doel vanuit de eigen verantwoordelijkheid invulling te geven aan de zorgplicht. Voor gemeenten wordt het belangrijk om af te stemmen op het niveau van de samenwerkingsverbanden. Het beleid van samenwerkingsverbanden is namelijk van invloed op verschillende onderwerpen waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn (denk aan leerlingvervoer, spreidingsplannen en huisvesting). Bovendien kunnen gemeenten op lokaal niveau vaak niet de (zorg)voorzieningen bieden die nodig zijn.

Wat zijn kansen en uitdagingen van het opzetten van regionale samenwerking rond passend onderwijs? Hoe kan met regionale samenwerking de dienstverlening aan kinderen en/of jongeren worden verbeterd? Tegen welke dilemma's en knelpunten lopen gemeenten en scholen aan bij het maken van verbindingen op regionaal niveau? Deze en meer onderwerpen komen in deze sessie aan de orde en worden geïllustreerd aan de hand van de ervaringen met regionale samenwerking in de kop van Noord-Holland.

Michiel van der Grinten (Oberon) en een praktijkvoorbeeld

ONTWIKKELINGSKANSEN

2E) Aanpak van onderwijsachterstanden: wat werkt?

In deze sessie geeft Guuske Ledoux een overzicht van wat we uit jarenlang onderzoek weten over de effectiviteit van het onderwijsachterstandenbeleid: welke elementen uit het onderwijsachterstandenbeleid zijn tot op heden succesvol geweest? En welke minder? En vanuit dat perspectief: welke koers kunnen de lokale partners de komende jaren het best varen voor een doelmatig en effectief onderwijsachterstandenbeleid?

Guuske Ledoux, wetenschappelijk directeur van het Kohnstammstituut

VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

2F) Werkt VVE? Het resultaat van de VVE-bestandsopname

In de OKE-wet is geregeld dat de Inspectie van het Onderwijs toezicht houdt op de kwaliteit van VVE. Daartoe wordt allereerst een zogenaamde VVE-

bestandsopname uitgevoerd om de huidige situatie in alle VVE-gemeenten en -locaties in Nederland in beeld te brengen. Inmiddels is dit in de G33 en de G4 gebeurd en is dit gestart in de overige gemeenten.

In deze sessie licht de inspectie zelf toe hoe zij aan het werk gaat en wat de voornaamste bevindingen en leerpunten van de VVE-bestandsopname tot nu toe zijn.

Dré van Dongen (inspecteur bij Inspectie voor het Onderwijs)

2G) Nieuwe ontwikkelingen en VVE

In deze sessie staan nieuwe ontwikkelingen rond VVE centraal. We gaan in ieder geval in op zaken als extra middelen voor de G37, startgroepen 3-jarigen, stevigere toeleiding (meer drang), resultaatafspraken vroegschoolse educatie en VVE binnen de kinderopvang. Ook verkennen we de toekomst van VVE na deze beleidsperiode. Komen er meer Hbo'ers? Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de gewenste professionaliteit van pedagogisch medewerkers? Wat betekent taalniveau 3F in de praktijk? Verdwijnen reguliere peuterspeelzalen en daarmee ook VVE in peuterspeelzalen? Volstaat VVE nog als middel voor bestrijden van taalachterstanden?

Kortom, er is rondom VVE genoeg stof voor discussie. In deze sessie passeren op hoofdlijnen alle relevante ontwikkelingen kort de revue. De nieuwe ontwikkelingen kunnen aanknopingspunten bieden om uw eigen VVE beleid te optimaliseren.

Met medewerking van onder andere Wendy de Geus en Sanne Weijers (Oberon) en Brancheorganisatie Kinderopvang.

UITBREIDING ONDERWIJSTIJD

2H) Zomerscholen en soortgelijke voorzieningen

In het regeerakkoord en het Actieplan Basis voor Presteren zijn middelen gereserveerd voor uitbreiding onderwijstijd in de vorm van onder andere zomerscholen. Wat zijn zomerscholen eigenlijk precies en waarom zou je ze willen oprichten? In deze workshop schetsen we hoeveel zomerscholen er op dit moment in Nederland zijn en wat aandachtspunten zijn als je hiermee wilt starten. Vervolgens komen er twee praktijkvoorbeelden aan het woord: zomerschool in Almere en de vakantiescholen in Rotterdam. Daarna is er ruimte voor het stellen van vragen en uitwisseling van ervaringen.

Sessie onder leiding van Ton Klein (Oberon) met twee praktijkvoorbeelden: Nico Staal (zomerschool Almere) en Johan de Boer (vakantiescholen Rotterdam).

BREDE SCHOOL

2I) LEA, kapstok voor integraal beleid: samenwerking opvang, peuterspeelzaalwerk en onderwijs

De komende jaren komen diverse majeure wijzigingen en bezuinigingen (bijna) tegelijkertijd bij de lokale overheid terecht. De transitie van AWBZ naar WMO, transitie van de Jeugdzorg, invoering van Passend Onderwijs en de bezuinigingen op onderwijs, zorg en welzijn, zoals PSZ-werk, VVE, lokale welzijnsinstellingen zijn geen sinecure. De LEA moet de verschillende beleidsterreinen rondom kinderen en jongeren slim en effectief koppelen. De stroom vanuit het onderwijs: basis-, breedte- en dieptezorg en het voornemen vanuit de zorg om van opvoeding ondersteunen, naar opvoeding overnemen te komen. Kortom: het gaat erom de basis in het belang van kinderen integraal te versterken; tegelijkertijd in het gezin, in de PSZ, in de klas, in de BSO, in de jeugdclub en in het buurtcentrum. De LEA is daarvoor de regisseur en de programmamanager. De integrale benadering maakt ruimte voor voldoende zorg. Ook bij storm mag geen kind tussen wal en schip vallen. Een IKC is een mogelijke oplossingsrichting. Kansen zijn er zeker, maar dat vraagt om een andere kijk en een andere aanpak. De eigen instelling of organisatie kan niet meer centraal staan, omdat het om andere, gezamenlijke belangen gaat.

Peter Vereijken (Vereijken Advies / bestuurder en voorzitter Stichting Brede School Nederland)

OVERIGE LEA- THEMA'S

2J) Regionale aanpak preventie van voortijdig schoolverlaten

Sinds 2007 wordt in alle RMC-regio's gewerkt aan een forse reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters. Dit gebeurt niet volgens een landelijke blauwdruk, maar door middel van maatwerk op regionaal niveau. In een aantal regio's is hierbij ondersteuning geboden door het Kenniscentrum

Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) en Oberon. Op basis van a) een overzicht van de aantallen voortijdige schoolverlaters en risicjongeren, onderscheiden naar schooltype en leeftijdsgroep en b) een analyse van de huidige regionale aanpak, is een advies opgesteld voor een aanpak voor de toekomst. Daarbij wordt rekening gehouden met regionale en lokale omstandigheden en met de landelijke ontwikkelingen. In deze sessie wordt een beeld geschetst van de ervaringen die KBA en Oberon hebben opgedaan met het ondersteunen van de preventie van voortijdig schoolverlaten. Er wordt ingegaan op verschillen tussen regio's en op landelijke trends.

Ton Eimers (directeur en senior onderzoeker bij Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA)) en Anne Luc van der Vegt (Oberon).

2K) Verrijking op de LEA

Het lokale onderwijs- en jeugdbeleid kent een aantal vaste pijlers, waaronder onderwijsachterstandenbeleid, zorgbeleid en VVE. Er zijn gemeenten die daarnaast, samen met de lokale onderwijs- en zorgpartners, andere speerpunten formuleren. Zo heeft Enschede gekozen voor taal als bindend thema op de LEA en focust Breda op een brede ontwikkeling van jeugd door middel van onder andere cultuur en sport. Er zijn ook andere thema's denkbaar om de LEA te verrijken, zoals inzet op ouderbetrokkenheid, maatschappelijke participatie of zorg. Tijdens zeer verfrissende presentaties volgens de Pecha Kucha methodiek zullen vertegenwoordigers van verschillende thema's verduidelijken welk belang hun thema heeft op de LEA, zodat u uw LEA kunt verrijken. Ook is er ruimte voor vragen en discussie over de verrijkingsthema's.

Met medewerking van onder andere Eduniek over vreedzame school / vreedzame wijk, Stichting Memorabele Momenten over muziekeducatie voor jonge kinderen en Cedin over gemeenten en ouderbetrokkenheid.

Deelsessies ronde
15.00 - 16.00 uur

3

OVERKOEPELENDE LEA-THEMA'S

3A) Nieuwe ontwikkelingen op de LEA

In deze sessie doorloopt u in vogelvlucht de recente landelijke ontwikkelingen in het onderwijs- en jeugd-beleid. Stilgestaan wordt bij de vraag welke consequenties deze hebben voor uw lokale beleid. Ingrijpende

ontwikkelingen die in elk geval de revue zullen passeren, zijn de decentralisatie van de jeugdzorg en de maatregelen rondom het passend onderwijs. Ook de bestuursafspraken die zijn gemaakt met betrekking tot de extra 100 miljoen voor onderwijsachterstanden, zullen aan bod komen. Als er tussentijds belangrijke nieuwe ontwikkelingen bekend worden, krijgen deze uiteraard ook een plek in deze sessie.

Petra van der Kwast (Petra van der Kwast Onderwijsbeleidsadvies, expert op het terrein van bestuurlijke verhoudingen tussen onderwijs en overheid)

PASSEND ONDERWIJS EN ZORG

3B) Financiële stromen rond passend onderwijs en transitie jeugdzorg

In deze sessie wordt u geïnformeerd over hoe in het nieuwe stelsel rond passend onderwijs en transitie jeugdzorg de financiële stromen zullen gaan lopen (de meest recente stand van zaken). Vragen die centraal staan zijn onder meer: Wat verandert er concreet ten aanzien van de budgetten, de financiële regelingen en stromen, dit ook in verband met de komende bezuinigingen? Wie gaat wat financieren in het passend onderwijs en het jeugdzorgdomein? Hoe krijgt u beter inzicht in de financiële stromen en kunnen deze stromen (regionaal, intersectoraal) worden gebundeld om tot een meer efficiënte uitvoering te komen? Wat zijn de gevolgen van deze veranderingen voor de bedrijfsvoering van gemeenten, scholen (PO, VO en speciaal onderwijs), samenwerkingsverbanden, jeugdzorginstellingen, regionale expertisecentra etc.

Tijdens deze sessie wordt gewerkt vanuit concrete casussen, om zo de complexiteit en mogelijkheden van het nieuwe stelsel zichtbaar te maken. Na deze sessie heeft u beter zicht op de manier waarop de financiële stromen in de nieuwe situatie zullen lopen. Dit inzicht biedt vervolgens aanknopingspunten voor de keuzes waarvoor samenwerkingspartners komen te staan en de afspraken die zij moeten maken.

Met medewerking van onder andere Bé Keizer (was voorheen werkzaam bij VOS/ ABB), Elke Blokker (mede-oprichter Instituut voor Publieke Waarden) en Clara Pels (zelfstandig adviseur jeugdzorg en jeugdbeleid)

3C) Wat betekent passend onderwijs voor gemeenten en schoolbesturen?

Met de invoering van passend onderwijs en de decentralisatie van de jeugdzorg worden onderwijs en gemeenten meer dan voorheen gezamenlijk verantwoordelijk voor de zorg voor kinderen en jongeren. In goed overleg zullen zij moeten zorgen voor samenhang tussen leerlingzorg in de school enerzijds en jeugdvoorzieningen, opvoeding- en opgroei-ondersteuning buiten de school anderzijds.

Wat wordt van gemeenten, besturen en samenwerkingsverbanden verwacht? Tegen welke vraagstukken kunnen deze partijen aanlopen bij het maken van afspraken over rolverdeling, taken en verantwoordelijkheden? Hoe kunnen gemeenten hun regierol invullen, zonder tekort te doen aan de autonome posities van de andere betrokken instellingen?

Onder meer de strategische keuzes die gemeenten en scholen moeten maken rond passend onderwijs staan centraal in deze sessie.

Dominique van der Elst (programmamanager implementatie passend onderwijs, Ministerie van OCW) en Miriam Walraven (Oberon)

ONTWIKKELINGSKANSEN

3D) Wie regeert nog over 'de ongelijke kansen'?

Paul Jungbluth zegt: "Het solidariteitsdenken uit de jaren zestig en zeventig is via human capital-redeneringen nu beland bij 'drang en dwang'. Nieuwe en oude belangenbehartigers van de middengroepen uiten zo hun onbegrip voor hun daadwerkelijke achterban. Er bestaat een politiek breed gedragen, zeer neerbuigend gedachtegoed over dertig tot veertig procent van alle ouders ('naast de kopvoddendragers: de getatoeëerde klasse, de 100-kiloplussers, enzovoort'). Intussen is de kansengelijkheid volgens OC&W terug bij 1960 en worden talentenreserves alleen nog bij de toch al kansrijken vermoed.

Scholen worden toenemend aangestuurd door specialisten in budget- en personeelbeheer. De 'governors' ontnemen hun status aan voorbije machtsverdelingen. Adequaat toezicht ontbreekt (de 'eigen kring' uit de verzuiling is verdampt, de Inspectie teruggeduwd in een klein hok, de verantwoordingskaders zijn twijfelachtig). Reële verantwoordingsplicht naar vooral de minder kansrijke ouders is en was er nooit; het onderwijs is niet van hen. In dit spanningsveld vreest de wethouder (of hij namens zijn virtuele opvolgers) wanprestaties van scholen (veel uitkeringsgerechtigden, veel werkers in alternatieve economieën, lege schoolgebouwen hier, dure nieuwbouw ginds) en gaat zelfs de schoolbestuurder vol idealen uiteindelijk toch voor 'bling-bling'-jaarsverslagen, desnoods factfree. Is dat inderdaad allemaal zo en zo ja, moet het zo blijven?"

Paul Jungbluth (Universiteit van Maastricht)

VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

3E) VVE: what works?

VVE is *in principe* effectief. Maar: hoe bereik je met VVE optimale resultaten? Aan welke kwaliteitseisen moet worden voldaan en welke randvoorwaarden moeten in elk geval zijn gerealiseerd? Paul Leseman, hoogleraar aan de Universiteit Utrecht, heeft jarenlang onderzoek gedaan naar de effectiviteit van VVE en de inhoudelijke factoren die daarop van invloed zijn. In deze sessie licht hij zijn bevindingen toe en benoemt hij de implicaties daarvan voor (het management van) voorschoolse instellingen, schoolbesturen en gemeenten. Wat kunnen zij (samen) doen om de kwaliteit van VVE te optimaliseren?

Paul Leseman (hoogleraar pedagogiek aan de faculteit Sociale Wetenschappen van Universiteit Utrecht)

3F) Vversterk en de landelijke VVE-monitor

Na invoering van de OKE-wet wordt van gemeenten en schoolbesturen veel verwacht. Binnen Vversterk worden dan ook niet alleen pedagogisch medewerkers, leerkrachten en managers geprofessionaliseerd; ook de professionalisering van gemeente-ambtenaren staat op

de agenda. In de bijeenkomst wordt verteld welke bevindingen de Vversterk-bijeenkomsten met de gemeenten (en schoolbesturen) hebben opgeleverd. Hoe zien afspraken over bereik, kwaliteit en resultaten er uit? Hoe ver zijn gemeenten al en tegen welke problemen lopen ze aan? Ook de jongste VVE-monitor biedt mooie inzichten die we u niet willen onthouden

Karin Westerbeek en Paul Kooiman (Sardes)

BREDE SCHOOL

3G) Hoe verder met combinatiefuncties?

Het kabinet heeft zich samen met de VNG, de gezamenlijke bestuurlijke onderwijsorganisaties, het NOC*NSF en de Cultuurformatie ten doel gesteld uiterlijk in 2012 tenminste 2.250 combinatiefuncties te realiseren. Dit gezamenlijk streven is vastgelegd in de bestuurlijke afspraken 'Impuls brede scholen, sport en cultuur'. Belangrijke doelen van deze landelijke regeling is het uitbreiden van het aantal brede scholen met sport- en culturaanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs, het bevorderen van sociale samenhang in de wijk en het professionaliseren van de sportverenigingen. In deze sessie staan we stil bij de vraag waar we naar toe willen met combinatiefuncties, nu de landelijke invoering van de impuls wordt afgesloten.

Ron Davids (landelijke Projectgroep Combinatiefuncties Onderwijs) geeft een toelichting op de opgedane ervaringen met combinatiefuncties. Wat zijn de effecten, waar liggen kansen voor de toekomst (ook wat betreft Bewegen in de buurt), welke knelpunten zijn betrokkenen in praktijk tegengekomen en hoe kunnen deze knelpunten worden overkomen?

In Schiedam zijn goede ervaringen opgedaan met combinatiefuncties op het terrein van sport en onderwijs. Laurens Steerneman van de gemeente Schiedam geeft uitleg hoe binnen de gemeente concreet invulling is gegeven aan combinatiefuncties.

Ron Davids (Bond KBO) en Laurens Steerneman (gemeente Schiedam)

OVERIGE LEA- THEMA'S

3H) Ouders stimuleren een buurtschool te kiezen?

De laatste jaren is ervaring opgedaan in (pilot)gemeenten om met gezamenlijk beleid ouders te stimuleren hun kinderen in de eigen wijk naar school te laten gaan.

Gemeenten kunnen dat niet alleen, daarvoor is samenwerking met schoolbesturen noodzakelijk. De LEA biedt daarvoor een handzaam kader. Daarnaast is betrokkenheid van individuele scholen en ouders gewenst. Perspectiefrijke maatregelen zijn vooral: aanmeldbeleid, structurele onderwijsvoorlichting en het ondersteunen van ouderinitiatieven. In deze interactieve sessie wordt ingegaan op de ervaringen met deze maatregelen en worden Nederlandse en buitenlandse voorbeelden besproken. De

ervaringen worden in de vorm van een toolbox gepresenteerd op een conferentie op 21 maart 2012, maar op 8 maart kan daar al een inkijkje in worden geboden. Ook wordt ingegaan op de vraag in hoeverre de ervaringen met het plaatsen van leerlingen relevant zijn voor leerling-stromen bij passend onderwijs.

Guido Walraven (coördinator landelijk Kenniscentrum Gemengde Scholen)

3I) Regionale samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid

Het onderwijs zoekt steeds meer naar een verbinding met het bedrijfsleven voor kennisoverdracht. Daarmee wordt niet alleen ingespeeld op de vraag naar inspirerend onderwijs, maar ook op de toekomstige vragen van de arbeidsmarkt. In de regio Zuidoost-Brabant wordt een actief beleid gevoerd om de relatie tussen het beroeps-onderwijs en het bedrijfsleven te versterken. De ontwikkeling van doorlopende leerlijnen vmbo-mbo-hbo vinden ook in dit kader plaats. Eén van die ontwikkelingen is de Groene Campus: een opleidings- en bedrijventrum waar lesruimten en bedrijfsruimten naast elkaar zijn ondergebracht. De recente ontwikkeling van de Groene Campus biedt inzicht in de succesfactoren en knelpunten voor een vergelijkbaar plan van aanpak in andere gemeenten en regio's. Hoe is het overleg tot stand gekomen? Wat zijn de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen? Welke afspraken kunnen er worden gemaakt? Past het thema binnen het regionaal onderwijsbeleid en kan overleg tussen lokale overheid en onderwijs dit thema meer op de kaart zetten? In deze interactieve sessie presenteren inleiders kort hun verhaal, waarna er mogelijkheid is tot het stellen van vragen en uitgebreide kennisuitwisseling.

Pim Kalkman (DENSA), Willem den Ouden (strategisch beleidsadviseur CvB Avans Hogeschool) en Carel Dahmen (beleidscoördinator onderwijs-bedrijfsleven gemeente Helmond). Gespreksleider Ton Klein (Oberon)

Datum en Locatie	De vijfde landelijke conferentie Lokale Educatieve Agenda vindt plaats op donderdag 8 maart 2012 in het Nieuwegein Business Centre (NBC), Blokhoeve 1 in Nieuwegein.
Voor wie	Deze conferentie is bedoeld voor beleidsambtenaren onderwijs en zorg van gemeenten, wethouders, schoolbestuurders en directieleden PO en VO, bestuurders van MBO-instellingen, bestuurders van kinderopvang- en welzijnsinstellingen en peuterspeelzalen en andere partners die een rol vervullen binnen de Lokale Educatieve Agenda.
Kosten	De deelnemersbijdrage bedraagt € 195,00 (exclusief 19% BTW).
Inschrijving	U kunt zich inschrijven via de website www.leacongres.nl
Meer informatie	tel.: 070-373 84 69 email: info@leacongres.nl website: www.leacongres.nl

Deze conferentie maakt deel uit van het landelijke LEA-ondersteuningstraject en is financieel mogelijk gemaakt door het Ministerie van OCW. De organisatie van het congres is in handen van Oberon in samenwerking met VNG, PO-Raad, VO-raad, MBO Raad en MOgroep en Brancheorganisatie Kinderopvang.